

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Філологічний факультет

Кафедра української мови і літератури



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної

роботи **Наталія МИХАЛЬЧЕНКО**

18 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ


СУЧАСНИЙ ЗАРУБІЖНИЙ РОМАН

ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література),

освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

Розробник: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент  (Андрій ГУРДУЗ)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол №1 від «26» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри  (Лілія РУСКУЛІС)

«26» серпня 2024 р.



Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Сучасний зарубіжний роман» визначено загальні тенденції розвитку зарубіжної літератури, виявлено риси взаємовпливу та специфіки в національних літературах Західної Європи і США початку XXI ст.; сформовано знання студентів про етап розвитку української та зарубіжної літератур початку XXI ст.; з'ясовано специфіку жанрово-стильових та ідейно-художніх особливостей зарубіжної літератури означеного періоду; розкрито основні аспекти з проблем розвитку світової літературно-естетичної думки; закріплено знання літературознавчих понять; встановлено характерні особливості індивідуального стилю митців-постмодерністів; проаналізовано іманентні риси західноєвропейської й американської прози; досліджено художні твори, зважаючи на динаміку літературно-художніх стилів, змінність естетичних концепцій в історії світової літератури, використовуючи відповідні праці з літературознавства, літературно-критичні розвідки та художні тексти.

Ключові слова: постмодернізм, літературно-мистецька дискусія, жанрова специфіка, літературні організації, постгуманізм, постколоніалізм.

Summary

In the process of studying the discipline «Modern foreign novel» trends in the development of the world literature are identified, features of interaction and specificity in literatures of Europe and USA of the beginning of the XXI century are also identified; knowledge of students about the stage of development of the world literature of the beginning of the XXI century is formed; the specifics of genre-style and ideological-artistic features of foreign literature of the specified period are clarified; the main aspects of the problems of development of the world literary and aesthetic thought are revealed; consolidated knowledge of literary concepts; the characteristic features of the individual style of the writers-postmodernists; the immanent features of the West-Europe and American prose are analyzed; works of art are studied, taking into account the dynamics of literary and artistic styles, the variability of aesthetic concepts in the history of the world literature, using relevant works on literary studies, literary-critical explorations and artistic texts.

Key words: postmodernism, literary and artistic discussion, genre specificity, literary organizations, posthumanism, postcolonialism.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова	
Загальна кількість годин: 120	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки:	
		4-й	
		Семестр	
		8-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 2	Ступінь бакалавр	16	
		Практичні, семінарські	
		24	
Самостійна робота			
80			
Вид контролю: залік			
http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=4672			

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання VIII семестр (40 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (33,3% ~ 66,7%));

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: ознайомити студентів з основними тенденціями зарубіжного літературного процесу початку ХХІ ст., дати систематизовані знання з характерних рис і тенденцій розвитку сучасної зарубіжної літератури, специфіки діяльності чільних представників означеного періоду.

Завдання курсу: навчити студентів володіти принципами ідейно-художнього аналізу літературних творів, методологією їх оцінювання; вивчити жанрово-стильові та ідейно-художні особливості сучасної української літератури; пов'язати вивчення питань сучасного літературного процесу з практичною роботою майбутніх викладачів мови і літератури, критиків і літературознавців; сприяти всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із нормами й канонами сучасного літературознавчого дискурсу та вміння представити свої наукові здобутки, що є одним із найважливіших і найвагоміших аспектів підготовки фахівця з університетською освітою. Курсу «Сучасний зарубіжний роман» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклів: «Теоретичні проблеми літературознавства», «Мовознавство», «Історія української та зарубіжної літератури (в т. ч. Фольклор)», «Філософія», «Історія».

Навчальна дисципліна складається з 4-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ІНК. Здатність розв'язувати складні завдання й проблеми професійної, навчально-виховної, методичної, науково-дослідницької діяльності в галузі освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань із теорії та історії української мови й літератури, англійської мови та методики їх викладання, готовність до упровадження освітніх інновацій

ПРН 1. Сформулювати уявлення про спеціальність і кваліфікацію філолога, особливості організації освітнього процесу в контексті модернізації української школи і входження у загальноєвропейський освітній простір.

ПРН 2. Знати історію та культуру України, вміти дискутувати про історичне минуле й сучасність у політичному та культурному контексті, критично осмислювати проблеми у сфері історії.

ПРН 3. Знати основи філософії, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві.

ПРН 5. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки, аналізуючи проблеми у сфері підприємницької діяльності.

ПРН 6. Здійснювати пошук, інтерпретацію та синтез наукової інформації, отриманої з різних джерел із дотриманням принципів академічної доброчесності.

ПРН 7. Демонструвати розуміння професійних завдань у сфері психології, оцінювати непередбачувані проблеми в професійній діяльності й обдумувати вибір шляхів їх вирішення.

ПРН 8. Планувати й організовувати освітній процес з урахуванням загальних засад педагогіки, теорії навчання й виховання.

ПРН 9. Добирати і застосовувати оптимальні методи виховання з урахуванням рівня розвитку, індивідуально-психологічних та вікових особливостей учнів; здійснювати корекцію поведінки учнів й попереджати конфліктні ситуації.

ПРН 10. Планування й організація освітнього процесу з урахуванням вікових та фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб; забезпечує функціонування інклюзивного середовища; дотримуватися нормативно-правової бази щодо збереження здоров'я здобувачів освіти.

ПРН 11. Володіти сучасною українською літературною мовою, аналізуючи історичні особливості розвитку її фонетичної та граматичної систем і діалектні аспекти;

характеризувати особливості функційних стилів; реагувати мовними засобами на соціокультурні запити.

ПРН 13. Здійснювати педагогічну діяльність в умовах реформування сучасної школи, реалізації концепції мовної освіти в Україні.

ПРН 14. Володіти англійською мовою (на рівні B2), зокрема мовленнєвою діяльністю в основних її видах (говорінні, аудіюванні, читанні та письмі); використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності; знати дидактичні засади навчання іноземної мови.

ПРН. Розуміння нових умов і завдань розвитку світової літератури як динамічної системи на тлі видозмінюваних вимог до мистецтва й художності. Володіння навичками прогностичного аналізу романного жанру Західної Європи і Північної Америки з погляду логіки його попереднього розвитку й сучасного інтермедіального оточення.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та розвиток суспільства, техніки та технологій.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною (англійською) мовою.

ЗК 5. Здатність до виконання навчально- й науково-дослідницьких завдань фахового спрямування.

ЗК 6. Здатність організувати здоровий спосіб життя.

ЗК 7. Здатність проявляти повагу до української національної культури; з'ясовувати проблеми сучасної мовної та інформаційної політики.

ЗК 8. Здатність бути відповідальним, ініціативним; працювати в команді, розподіляти функції у виконанні спільної діяльності.

ЗК 9. Здатність розробляти й застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній та науковій діяльності.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність аналізувати процес практичної підготовки фахівця у ЗВО; адаптувати систему наукових знань у професійну діяльність і в площину освітнього компонента.

ФК 2. Здатність усвідомити, критично осмислити й узагальнити досвід національного державотворення; висвітлювати специфіку становлення й розвитку історії України.

ФК 3. Здатність оперувати знаннями, що репрезентують зміст філософії як науки.

ФК 5. Розуміння суті трудового права як системи; знання норм господарського права й основних нормативно-правових актів, що регулюють господарські правовідносини у сфері підприємницької діяльності.

ФК 6. Здатність до програмування, організації та поетапного проведення теоретичних досліджень, виконання експериментальної роботи й висвітлення здобутих наукових студійовань у виданнях різної категорії; самостійного провадження науково-дослідницької роботи; репрезентації отриманих результатів на наукових заходах на засадах принципів академічної доброчесності.

ФК 8. Здатність до оволодіння знаннями теоретичного підґрунтя педагогічного процесу; основних дидактичних систем; методів, засобів та форм організації навчання й основ школознавства.

ФК 9. Здатність до організації та проведення виховної роботи в закладах освіти; усвідомлення і практичне використання законів, закономірностей, принципів, технологій,

традиційних й інноваційних методів у процесі здійснення педагогічного керівництва вихованням здобувачів освіти.

ФК 11. Здатність до аналізу історичних змін у мовній системі; з'ясування закономірностей народної мови в багатогранності її діалектів і говірок; засвоєння комплексу лінгвістичних знань про сучасну українську мову як систему; узагальнення й систематизації стилістичної диференціації мови.

ФК 12. Здатність до розуміння місця літературознавств системі сучасної гуманітарної освіти; оволодіння навичками аналізу українського та світового літературних процесів у теоретичному й практичному та синхронічному й діахронічному аспектах; уміння використовувати здобутки регіонального письменства для формування національної свідомості здобувачів освіти, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій.

ФК 13. Здатність урахувати традиційні та інноваційні підходи та принципи, добирати методи та прийоми навчання в процесі викладання української мови і літератури; засвоїти теорію сучасного уроку з урахуванням психологічних особливостей здобувачів освіти в умовах військового стану.

ФК. Здатність кваліфікувати явища сучасної міфології (неоміфології) в літературному творі на тлі міжмистецького полілогу.

характерні ознаки запозичення, наслідування і моделі власного шляху письменників, зокрема логіку їхньої творчої еволюції.

ФК. Навички самостійної філологічної й етичної оцінки літературних явищ і тенденцій в умовах філологічних криз і/або термінологічного плюралізму.

ФК. Здатність кваліфікувати різновид і роль художнього явища в національному і світовому літературному процесі за умов конфліктних позицій національних філологічних шкіл.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви початку ХХІ ст. Англомовна література Європи.

Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу початку ХХІ ст. Філософський базис постмодернізму і постпостмодернізму. Автентизм (Я. Поліщук). Поетикальні домінанти. Сильові розгалуження, національні прояви постмодернізму і постпостмодернізму. Проблеми термінологічної кваліфікації.

Тема 2. Англомовна література Європи ХХІ ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів. Проблема експансії літератур і культур Сходу, питання розмивання національних кордонів у сучасній літературі.

Кредит 2. Літературна реакція на виклики глобалізаційної соціології. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах. Прогностика соціальної фантастики.

Тема 3. Література США початку ХХІ ст. Стивен Кінг і Ден Браун. Німецькомовні літератури. Антиутопічні цикли в контексті питання граничних меж рецепції. «Голодні ігри» Сьюзен Коллінз на тлі відповідної художньої панорами. Традиція й новаторство.

Тема 4. «Дивергент», «Інсургент» та «Еллігент» Вероніки Рот як типові художні моделі виховання й становлення суспільства майбутнього. Питання волі сучасної й майбутньої людини в трилогії Джеймса Дашнера «Той, хто біжить у лабіринті» і кінодрамі Майкла Бея «Острів» на тлі відповідного тематичного художнього корпусу. Роль фентезійного чинника в «Піренеї» Ребекки Яррос.

Тема 5. Філософсько-екологічна проблематика в романі Мілоша Урбана «Водяник. Зелений роман». Художні вирішення проблеми перенаселення Землі в «Тасмниці семи сестер» Макса Боткіна і Керрі Вільямсон: літературний і кіноракурси.

Тема 6. Викриття деградації людства в діалогії Стивена Шеррила «Мінотавр». Людина сучасного й майбутнього як завойовник у романній реальності Стивена Чарльза Гулда як літературної версії культового кіноциклу Джеймса Кемерона «Аватар».

Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональний маркер літератури перших

десятиліть XXI ст.

Тема 7. Питання сучасної (авторської) міфотворчості в літературі: підходи і методи. Нові художньо-естетичні вимоги до фантастики і фентезі. Фентезійні технології в реальному світі. Ескейпізм як глобальна проблема XXI ст.: шляхи вирішення. Канон толкінізму. Проблеми постапокаліптики.

Тема 8. Феномен коміксоїда США в літературі та його світова експансія. Криза міфотворчості: її ознаки, тривання й перспективи вирішення.

Тема 9. Суперечливість феномену циклу Джоан К. Ролінг про Гаррі Поттера та його національні рецепції. Гендерні девіації в оригінальних романах та їх національних аналогах. Проблема плагиату.

Тема 10. Слов'янський вимір постмодернізму перших десятиліть XXI ст.: концепції й тенденції. Анджей Сапковський і Юрай Червенак.

Тема 11. Рецепція фентезі соціальних подій XX–XXI ст. Гексалогія Р. Ріггза «Дім дивних дітей» і роман Г. дель Торо і В. Функе «Лабіринт Фавна». Трилогія С. Грін «Напівжиття».

Кредит 4. Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процеси культурологічної трансформації.

Тема 12. Дифузні сполучення біблійних образів і мотивів у світовій літературі початку XXI ст.: основні концепції й тенденції. Сучасні маркери античних традиційних і національних традиційних структур. Постколоніальні шифри в романі Хелен Векер «Голем і джин», проблеми гендеру й еміграції.

Тема 13. Аплікаційні новотвори авторських міфів XIX–XX ст. у літературі XXI ст. і проблеми традиції й новаторства. Концепція безкінечної історії в романі Девіда Мітчелла «Хмарний атлас». Франкенштейніана. Підтексти вампіради. Відображення сучасної ідеології в сазі С. Маер «Сутінки». Явище й параметри фанфікшену.

Тема 14. Жіноча проза початку XXI ст. Чикліт у розвитку. Картини світу в романах «Диявол носить Prada» Лорен Вайсбергер та «Істи, молитися, кохати» Елізабет Гілберт. Традиції любовного роману в «Будь моїм завтра» Емми Скотт.

Тема 15. Література в умовах мультимедіаекспансії: трансформації змісту і форми. Інтерактивний роман як результат еволюції інтерактивних ток-шоу. Фактор інклюзії в романі. Воля до життя та її художнє втілення у «Провині зірок» Джона Грина. Художня інноватика художніх романних форм. Явища розряду «мешап»: виникнення, причини популярності, динаміка.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усьо го	у тому числі				
л		п	лаб	кон	с./р.	
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви початку XXI ст. Англomовна література Європи.</i>						
Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу початку XXI ст. Філософський базис постмодернізму і постпостмодернізму. Автентизм. Поетикальні доміанти. Сильові розгалуження, національні прояви постмодернізму і постпостмодернізму.	14	2				12
Тема 2. Англomовна література Європи XXI ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів. Проблема експансії літератур і культур Сходу, питання розмивання національних кордонів у сучасній літературі.	16		2			14

Усього:	30	2	2			26
<i>Кредит 2. Літературна реакція на виклики глобалізаційної соціології. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах. Прогностика соціальної фантастики.</i>						
Тема 3. Література США початку ХХІ ст. Німецькомовні літератури. Антиутопічні цикли в контексті питання граничних меж рецепції. «Голодні ігри» Сьюзен Коллінз на тлі відповідної художньої панорами. Традиція й новаторство.	8	2	2			4
Тема 4. «Дивергент», «Інсургент» та «Еллігент» Вероніки Рот як типові художні моделі виховання й становлення суспільства майбутнього. Питання волі сучасної й майбутньої людини в трилогії Джеймса Дашнера «Той, хто біжить у лабіринті».	8		2			6
Тема 5. Філософсько-екологічна проблематика в романі Мілоша Урбана «Водяник. Зелений роман». Художні вирішення проблеми перенаселення Землі в «Тасмниці семи сестер» Макса Боткіна і Керрі Вільямсон: літературний і кіноракурси.	8	2				6
Тема 6. Викриття деградації людства в дилогії Стивена Шеррила «Мінотавр». Людина сучасного й майбутнього як завойовник у романній реальності Стивена Чарлза Гулда як літературної версії культового кіноциклу Джеймса Кемерона «Аватар».	6					6
Усього:	30	4	4			22
<i>Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональний маркер літератури перших десятиліть ХХІ ст.</i>						
Тема 7. Питання сучасної (авторської) міфотворчості в літературі: підходи і методи. Нові художньо-естетичні вимоги до фантастики і фентезі. Фентезійні технології в реальному світі. Ескейпізм як глобальна проблема ХХІ ст.: шляхи вирішення. Канон толкінізму. Проблеми постапокаліптики.	6	2	2			2
Тема 8. Феномен коміксоїда США в літературі та його світова експансія. Криза міфотворчості: її ознаки, тривання й перспективи вирішення.	4					4
Тема 9. Суперечливість феномену циклу Джоан К. Ролінг про Гаррі Поттера та його національні рецепції. Гендерні девіації в оригінальних романах та їх національних аналогах. Проблема плагіату.	6	2	2			2
Тема 10. Слов'янський вимір постмодернізму перших десятиліть ХХІ ст.: концепції й тенденції. А. Сапковський.	8		2			6
Тема 11. Рецепція фентезі соціальних подій ХХ–ХХІ ст. Гексалогія Р. Рітза «Дім дивних дітей» і роман Г. дель Торо і В. Функе «Лабіринт Фавна». Трилогія С. Грін «Напівжиття».	6	2	2			2
Усього:	30	6	8			16
<i>Кредит 4. Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процеси</i>						

<i>культурологічної трансформації.</i>						
Тема 12. Дифузні сполучення біблійних образів і мотивів у світовій літературі початку ХХІ ст.: основні концепції й тенденції. Сучасні маркери античних традиційних і національних традиційних структур. Постколоніальні шифри в романі Хелен Векер «Голем і джин», проблеми гендеру й еміграції.	8	2	2			4
Тема 13. Аплікаційні новотвори авторських міфів ХІХ–ХХ ст. у літературі ХХІ ст. і проблеми традиції й новаторства. Концепція безкінечної історії в романі Девіда Мітчелла «Хмарний атлас». Франкенштейніана. Підтексти вампіради. Відображення сучасної ідеології в сазі С. Маєр «Сутінки». Фанфікшен.	8	2	2			4
Тема 14. Жіноча проза початку ХХІ ст. Чикліт у розвитку. Картини світу в романах «Диявол носить Prada» Лорен Вайсбергер та «Істи, молитися, кохати» Елізабет Гілберт. Традиції любовного роману в «Будь моїм завтра» Емми Скотт.	6		4			2
Тема 15. Література в умовах мультимедіаекспансії: трансформації змісту і форми. Інтерактивний роман як результат еволюції інтерактивних ток-шоу. Фактор інклюзії в романі. Художня інноватика художніх романих форм. Явища розряду «мешап»: виникнення, причини популярності, динаміка.	8		2			6
Усього:	30	4	10			16
I семестр	120	16	24			80

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви початку ХХІ ст. Англomовна література Європи.</i>		
1.	Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу початку ХХІ ст. Філософський базис постмодернізму і постпостмодернізму. Автентизм. Поетикальні доміанти. Стильові розгалуження, національні прояви постмодернізму і постпостмодернізму.	2
2.	Тема 2. Англomовна література Європи ХХІ ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів. Проблема експансії літератур і культур Сходу, питання розмивання національних кордонів у сучасній літературі.	
<i>Кредит 2. Літературна реакція на виклики глобалізаційної соціології. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах. Прогностика соціальної фантастики.</i>		
3.	Тема 3. Література США початку ХХІ ст. Німецькомовні літератури. Антиутопічні цикли в контексті питання граничних меж рецепції. «Голодні ігри» Сьюзен Коллінз на тлі відповідної художньої панорами. Традиція й новаторство.	2
4.	Тема 4. «Дивергент», «Інсургент» та «Еллігент» Вероніки Рот як	

	типові художні моделі виховання й становлення суспільства майбутнього. Питання волі сучасної й майбутньої людини в трилогії Джеймса Дашнера «Той, хто біжить у лабіринті».	
5.	Тема 5. Філософсько-екологічна проблематика в романі Мілоша Урбана «Водяник. Зелений роман». Художні вирішення проблеми перенаселення Землі в «Таємниці семи сестер» Макса Боткіна і Керрі Вільямсон: літературний і кіноракурси.	2
6.	Тема 6. Викриття деградації людства в дилогії Стивена Шеррила «Мінотавр». Людина сучасного й майбутнього як завойовник у романній реальності Стивена Чарлза Гулда як літературної версії культового кіноциклу Джеймса Кемерона «Аватар».	
<i>Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональний маркер літератури перших десятиліть XXI ст.</i>		
7.	Тема 7. Питання сучасної (авторської) міфотворчості в літературі: підходи і методи. Нові художньо-естетичні вимоги до фантастики і фентезі. Фентезійні технології в реальному світі. Ескейпізм як глобальна проблема XXI ст.: шляхи вирішення. Канон толкінізму. Проблеми постапокаліптики.	2
8.	Тема 8. Феномен коміксоїда США в літературі та його світова експансія. Криза міфотворчості: її ознаки, тривання й перспективи вирішення.	
9.	Тема 9. Суперечливість феномену циклу Джоан К. Ролінг про Гаррі Поттера та його національні рецепції. Гендерні девіації в оригінальних романах та їх національних аналогах. Проблема плагіату.	2
10.	Тема 10. Слов'янський вимір постмодернізму перших десятиліть XXI ст.: концепції й тенденції. Анджей Сапковський і Юрай Червенак.	
11.	Тема 11. Рецепція фентезі соціальних подій XX–XXI ст. Гексалогія Р. Рігза «Дім дивних дітей» і роман Г. дель Торо і В. Функе «Лабіринт Фавна». Трилогія С. Грін «Напівжиття».	2
<i>Кредит 4. Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процеси культурологічної трансформації.</i>		
12.	Тема 12. Дифузні сполучення біблійних образів і мотивів у світовій літературі початку XXI ст.. Сучасні маркери античних традиційних і національних традиційних структур. Постколоніальні шифри в романі Хелен Векер «Голем і джин».	2
13.	Тема 13. Аплікаційні новотвори авторських міфів XIX–XX ст. у літературі XXI ст. і проблеми традиції й новаторства. Концепція безкінечної історії в романі Девіда Мітчелла «Хмарний атлас». Франкенштейніана. Підтексти вампіради. Відображення сучасної ідеології в сазі С. Маєр «Сутінки». Фанфікшен.	2
14.	Тема 14. Жіноча проза початку XXI ст. Чикліт у розвитку. Картини світу в романах «Диявол носить Prada» Лорен Вайсбергер та «Істи, молитися, кохати» Елізабет Гілберт. Традиції любовного роману в «Будь моїм завтра» Емми Скотт.	
15.	Тема 15. Література в умовах мультимедіаекспансії: трансформації змісту і форми. Інтерактивний роман як результат еволюції інтерактивних ток-шоу. Фактор інклюзії в романі. Художня інноватика художніх романних форм. Явища розряду «мешап»: виникнення, причини популярності, динаміка.	

		Усього	16
6. Теми практичних занять			
№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
<i>Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви початку XXI ст. Англomовна література Європи.</i>			
1.	Тема 1. Загальні особливості світового літературного дискурсу початку XXI ст. Філософський базис постмодернізму і постпостмодернізму. Автентизм. Поетикальні доміанти. Сильові розгалуження, національні прояви постмодернізму і постпостмодернізму.		
2.	Тема 2. Англomовна література Європи XXI ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів. Проблема експансії літератур і культур Сходу, питання розмивання національних кордонів у сучасній літературі.	2	
<i>Кредит 2. Літературна реакція на виклики глобалізаційної соціології. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах. Прогностика соціальної фантастики.</i>			
3.	Тема 3. Література США початку XXI ст. Німецькомовні літератури. Антиутопічні цикли в контексті питання граничних меж рецепції. «Голодні ігри» Сьюзен Коллінз на тлі відповідної художньої панорами. Традиція й новаторство.	2	
4.	Тема 4. «Дивергент», «Інсургент» та «Еллігент» Вероніки Рот як типові художні моделі виховання й становлення суспільства майбутнього. Питання волі сучасної й майбутньої людини в трилогії Джеймса Дашнера «Той, хто біжить у лабіринті».	2	
5.	Тема 5. Філософсько-екологічна проблематика в романі Мілоша Урбана «Водяник. Зелений роман». Художні вирішення проблеми перенаселення Землі в «Таємниці семи сестер» Макса Боткіна і Керрі Вільямсон: літературний і кіноракурси.		
6.	Тема 6. Викриття деградації людства в диалогії Стивена Шеррила «Мінотавр». Людина сучасного й майбутнього як завойовник у романній реальності Стивена Чарлза Гулда як літературної версії культового кіноциклу Джеймса Кемерона «Аватар».		
<i>Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональний маркер літератури перших десятиліть XXI ст.</i>			
7.	Тема 7. Питання сучасної (авторської) міфотворчості в літературі: підходи і методи. Нові художньо-естетичні вимоги до фантастики і фентезі. Фентезійні технології в реальному світі. Ескейпізм як глобальна проблема XXI ст.: шляхи вирішення. Канон толкінізму. Проблеми постапокаліптики.	2	
8.	Тема 8. Феномен коміксоїда США в літературі та його світова експансія. Криза міфотворчості: її ознаки, тривання й перспективи вирішення.		
9.	Тема 9. Суперечливість феномену циклу Джоан К. Ролінг про Гаррі Поттера та його національні рецепції. Гендерні девіації в оригінальних романах та їх національних аналогах. Проблема плагіату.	2	
10.	Тема 10. Слов'янський вимір постмодернізму перших десятиліть XXI ст.: концепції й тенденції. Анджей Сапковський і Юрай Червенак.	2	

11.	Тема 11. Рецепція фентезі соціальних подій ХХ–ХХІ ст. Гексалогія Р. Ріггза «Дім дивних дітей» і роман Г. дель Торо і В. Функе «Лабіринт Фавна». Трилогія С. Грін «Напівжиття».	2
<i>Кредит 4. Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процеси культурологічної трансформації.</i>		
12.	Тема 12. Дифузні сполучення біблійних образів і мотивів у світовій літературі початку ХХІ ст.. Сучасні маркери античних традиційних і національних традиційних структур. Постколоніальні шифри в романі Хелен Векер «Голем і джин».	2
13.	Тема 13. Аплікаційні новотвори авторських міфів ХІХ–ХХ ст. у літературі ХХІ ст. і проблеми традиції й новаторства. Концепція безкінечної історії в романі Девіда Мітчелла «Хмарний атлас». Франкенштейніана. Підтексти вампіради. Відображення сучасної ідеології в сазі С. Маєр «Сутінки». Фанфікшен.	2
14.	Тема 14. Жіноча проза початку ХХІ ст. Чикліт у розвитку. Картини світу в романах «Диявол носить Prada» Лорен Вайсбергер та «Істи, молитися, кохати» Елізабет Гілберт. Традиції любовного роману в «Будь моїм завтра» Емми Скотт.	4
15.	Тема 15. Література в умовах мультимедіаекспансії: трансформації змісту і форми. Інтерактивний роман як результат еволюції інтерактивних ток-шоу. Фактор інклюзії в романі. Художня інноватика художніх романних форм. Явища розряду «мешап»: виникнення, причини популярності, динаміка.	2
Усього		24

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Постмодернізм: універсальні й національні прояви початку ХХІ ст. Англomовна література Європи.</i>		
1.	Тема 1. Укласти анотовану бібліографію публікацій із проблем розвитку світового літературного постмодернізму ХХІ ст.	12
2.	Тема 2. Підготувати мультимедіапрезентацію «Англomовна література Європи ХХІ ст.: жанровий спектр, синтетичність художніх підходів».	14
<i>Кредит 2. Літературна реакція на виклики глобалізаційної соціології. Продуктивність постмодерних художніх технік в американській та німецькомовній літературах. Прогностика соціальної фантастики.</i>		
3.	Тема 3. Підготувати реферат «Антиутопічні цикли в літературі США ХХІ ст.».	4
4.	Тема 4. Здійснити письмовий порівняльний аналіз головних героїв «Дивергента» Вероніки Рот і «Того, хто біжить у лабіринті» Джеймса Дашнера.	6
5.	Тема 5. Підготувати мультимедіапрезентацію «Екологічна проблематика» в зарубіжній прозі ХХІ ст.» або «Діалог літератури і кіно: «Таємниця семи сестер» Макса Боткіна і Керрі Вільямсон».	6
6.	Тема 6. Здійснити письмовий компаративний аналіз поезики творів Стівена Чарлза Гулда і Джеймса Кемерона: «Аватар». Або підготувати аналітичну медіапрезентацію «Таємниці художньої творчості Стівена Кінга».	6
<i>Кредит 3. Міфотворчість як наднаціональний маркер літератури перших десятиліть</i>		

<i>XXI ст.</i>		
7.	Тема 7. Підготувати доповідь «Питання сучасної (авторської) міфотворчості в літературі: підходи і методи».	2
8.	Тема 8. Підготувати мультимедіапрезентацію «Феномен коміксоїда США в літературі та його світова експансія».	4
9.	Тема 9. Здійсність порівняльну характеристику етапів життєвого шляху Гаррі Поттера Дж. К. Ролінг і Натана Берна С. Грін. Або: Розкрити логіку схеми міфу про героя на матеріалі поттеріани (письмово).	2
10.	Тема 10. Письмова відповідь на питання: «У чому відмінність екранного Відьмака А. Сапковського від його оригінальної постаті в романному циклі?» Або завдання Темі 11.	6
11.	Тема 11. Роздум у формі презентації «Специфіка фентезійного сприйняття зла в гексалогії Р. Рітза «Дім дивних дітей». Або завдання Темі 10.	2
<i>Кредит 4. Художня полівалентність легендарно-міфологічної структури і процеси культурологічної трансформації.</i>		
12.	Тема 12. Письмова відповідь на питання: «Схарактеризуйте образ голена Хави в романі Хелен Векер «Голем і джин». Або мультимедіапрезентація «Постать голема у світовій літературі ХХ – поч. ХХІ ст.».	4
13.	Тема 13. Укладіть хронологічну таблицю з аналітичним компонентом «Франкенштейніана ХХІ ст.: еволюція?». Або: Підготувати мультимедіапрезентацію «Підтексти вампіриади. Відображення сучасної ідеології в сазі С. Маєр «Сутінки».	4
14.	Тема 14. Письмовий компаративний аналіз одного з жіночих романів ХХІ ст. (з мотивованим вибором).	2
15.	Тема 15. Здійсність письмову порівняльну характеристику образу героя в оригінальному творі і в мешап-версії (на вибір).	6
Усього		80

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне й групове опитування, самостійна робота). Завданням поточного контролю є систематична перевірка засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату/статті, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР,залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється «відмінно»тоді, коли у відповіді містяться визначення всіх понять, про які йдеться в питанні, проаналізовано об'єкт, охарактеризовано його семантичні та структурні ознаки; студент виявляє особливі творчі здібності й здатність до оригінальних рішень, до перенесення набутих знань та вмінь на нестандартні ситуації; ґрунтовно і повно дає відповіді на всі запропоновані питання.

Студенту виставляється «дуже добре», коли він володіє фактичним матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору; наводить переконливі аргументи на підтвердження власних суджень.

Студенту виставляється «добре»тоді, коли він демонструє належні знання, самостійний підхід до інтерпретації літературно-мистецьких текстів; чітко й лаконічно висловлює думки, але припускається певних неточностей у відповідях, не наводить приклади; виконує переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини).

Студенту виставляється «достатньо», якщо він володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно; має бідну теоретико-літературну базу, використовує окремі приклади на підтвердження висловленого судження.

Студенту виставляється мінімальний «задовільно», коли студент володіє теоретичними знаннями і практичними вміннями аналізу історико-літературних явищ, проте не може виконати поставленізавдання; у розкритті питань немає логічної послідовності.

Оцінка за виконання індивідуального науково-дослідного завдання, завдань самостійної роботи виставляється з урахуванням таких параметрів: вироблення навиків самостійного мислення, вміння знаходити понятійно-логічну, оцінну, емоційну аргументацію, володіти культурою слова.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 200 до 400 балів (за 4 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 4 крд.

Поточне тестування та самостійна робота															Контр. роб.	Накоп. бали/ Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	30	400/ 100
50	50	17	18	17	18	20	20	20	20	20	17	18	17	18		

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі. Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, виразне читання текстів; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11. Рекомендована література

Базова

1. Бовсунівська Т. В. Жанрові модифікації сучасного роману: монографія. Харків: Діса плюс, 2015. 368 с.
2. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ – початку ХХІ ст. у контексті культурного плюралізму. Київ: КНЛУ, 2010. 456 с.
3. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми колоніальної травми. Київ: Грані-Т, 2013. 548 с.
4. Давиденко Г. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навчальний посібник / Г. Давиденко, Г. Стрельчук, Н. Гричаник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 504 с.
5. Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І., Кушнерьова М.О. Історія новітньої зарубіжної літератури: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 271 с.
6. Денисова Т. Н. Історія американської літератури ХХ століття: навчальний посібник. Київ: Довіра, 2002. 318 с.
7. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навчальний посібник / В.І.Кузьменко, О.О.Грачківська, М.В.Кузьменко та ін. Київ: Видавничий центр «Академія», 2010. 496 с.

Допоміжна

1. Алексенко В. Ф. Прийом рекурсії у «Казках про дивних» Р. Рігза. *Закарпатські філологічні студії* / Ужгород. нац. ун-т; голов. ред. І. М. Зимомря. Ужгород: Вид. дім «Гельветика», 2023. Вип. 28. Т. 1. С.197–201. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.28.1.36>.
2. Анхим О. І. Транснаціональна література: проблема визначення і передумови дослідження. *Закарпатські філологічні студії* / Ужгород. нац. ун-т; голов. ред. І. М. Зимомря. Ужгород: Вид. дім «Гельветика», 2022. Вип. 25. Т. 2. С. 231–235. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.25.2.42>.
3. Гурдуз А. Концептуалізм роману Стивена Шеррилла «Мінотавр вийшов покурити». *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [ред.-упоряд. М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Вид. дім. «Гельветика», 2022. Вип. 51. С. 266–271. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/51-41>.
4. Гурдуз А. Магія як технологія в альтернативній англійській реальності романів Сюзанни Кларк і Саллі Грін. *Теоретичні аспекти дослідження. Магія у літературі фентезі: Дефініції, маніфестації, функції: колективна монографія* / Центр з дослідження літератури фентезі при Ін-ті літ. ім. Т. Г. Шевченка НАН України; ред. Рязанцева Т. М., Канчура Є. О. Київ, 2024. С. 240–248. *Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України: вебсайт.* URL: <http://www.ilnan.gov.ua/media/k2/attachments/monog-cdlf.pdf>.
5. Гурдуз А. І. Мешап-проза: історія гри з історією. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського: зб. наук. праць. Серія: Філологічні науки* / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. Вип. 4.11 (90). С. 44–48.
6. Гурдуз А.І. Літературно-мистецька вампіріада другої половини ХХ – першого десятиліття ХХІ століття: інтрига переосмислення. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського: зб. наук. праць. Серія: Філологічні науки* / за ред. В. Д. Будака, М. І. Майстренко. Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2013. Вип. 4.12 (96). С. 64–72.
7. Гурдуз А. І. «Напівжиття» Саллі Грін у фентезійному полі кінця ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: зб. наук. пр. Серія: Філологія* / голов. ред. серії М. В. Мамич. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2021. Вип. 48. Т. 2. С. 119–122.
8. Гурдуз А. Роман Сюзанни Кларк «Піранезі» в контексті мінотаврїани перших

- десятиліть ХХІ ст. *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [ред.-упоряд. М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Вид. дім. «Гельветика», 2022. Вип. 58. Т. 1. С. 182–187. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/58-1-29>.
9. Гурдуз А. Роман Хелен Уекер „Голем і джин” і криза міфотворчості перших десятиліть ХХІ століття. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Сер.: Філологічні науки : (літературознавство)*: зб. наук. пр. / за ред. О. С. Філатової. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2017. Жовтень. Вип. 2 (20). С. 74–77.
 10. Гурдуз А.І. Трилогія Ренсома Ріггза про дивних дітей і криза міфотворчості початку ХХІ століття. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*: зб. наук. пр.; гол. ред. С. І. Ковпик. Кривий Ріг: Держ. вищий навч. заклад „Криворізький держ. пед. ун-т”, 2017. Вип. 9. С. 52–61.
 11. Гурдуз А. І. Український фентезійний роман 2000–2020 рр. у слов'янському, англійському й американському контекстах: особливості національного міфотворчого коду: монографія. Миколаїв: Іліон, 2023. 528 с.
 12. Гурдуз А. Фентезійна рецепція соціального зла в «Домі дивних дітей» Ренсома Ріггза і «Лабіринті Фавна» Гільермо дель Торо і Корнелії Функе. *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [ред.-упоряд. М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Вид. дім. «Гельветика», 2021. Вип. 39. Т. 1. С. 184–190.
 13. Гурдуз А. «Четверте крило» і «Залізне полум'я» Ребекки Яррос із погляду традиції й новаторства фентезійного метажанру. *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [ред.-упоряд. М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Вид. дім. «Гельветика», 2024. Вип. 72. Т. 1. С. 232–238. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-1-32>.
 14. Гурдуз А.І., Альбещенко І.С. Міфопоетична парадигма в трилогії Сьюзен Коллінз „Голодні ігри”. *Studia methodologica* / Тернопіл. нац. пед. ун-т імені В.Гнатюка. Тернопіль: РВВ ТНПУ імені В.Гнатюка, 2014. Вип. 37. С. 143-148.
 15. Гурдуз А. І., Невестюк О. С. Фанфікшн: парадокси статусу в художньому просторі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: наук. зб. Сер.: Філологія* / гол. ред. серії І. В. Ступак. Одеса; Херсон: Вид. дім „Гельветика”, 2018. Вип. 34. С. 89–91.
 16. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. Київ: Академвидав, 2008. 350 с.
 17. Енциклопедія постмодернізму / [ред. Ч. Е. Вінквіст, В. Е. Тейлор; пер. з англ. Віктор Шовкун]. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 503 с.
 18. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
 19. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. Т.1. Київ: Академія, 2007. 608 с.
 20. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. Т. 2. Київ: Академія, 2007. 624 с.
 21. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т.Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. Київ: Видавничий центр “Академія”, 2007. 752 с.
 22. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм: Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств: От сочинений Умберто Эко до пророка Екклесиастра. Харьков: Фолио; Москва: Издательство АСТ, 2000. 255 с.
 23. Історія світової літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття в компаративному

аспекті: Робоча програма навчального курсу / укл.: Ковбасенко Ю.І. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. 33 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Давиденко Г., Стрельчук Г., Гричаник Н. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 504 с. (7 прим. у бібл.).
2. Історія зарубіжної літератури ХХ ст.: навчальний посібник / В.І.Кузьменко, О.О.Грачківська, М.В.Кузьменко та ін. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 496 с. (3 прим. у бібл.).